

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie jún 2014

IV. senát

Nálezy:

spisová značka	IV. ÚS 445/2013
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	28. apríla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu v občianskom súdnom konaní podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu vo výroku, ktorým bola jeho žaloba v časti zamietnutá. Krajský súd odvolanie sťažovateľa ako oneskorene podané odmietol. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) odmietnuté ako oneskorene podané.</p> <p>Proti rozhodnutiu najvyššieho súdu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal, že najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní prihliadol len na písomné vyhotovenie dovolania, ktoré bolo doručené podateľni okresného súdu po lehote na podanie dovolania. Najvyšší súd však mal podľa sťažovateľa prihliadnúť na to, že písomné vyhotovenie dovolania bolo len doplnením elektronicky podaného dovolania, ktoré bolo včas doručené podateľni okresného súdu elektronickou poštou. Keďže toto elektronické podanie nemalo zaručený elektronický podpis, sťažovateľ ho v súlade ust. § 42 ods. 1 OSP v lehote 3 dní doplnil aj predmetným písomným dovolaním.</p> <p>Najvyšší súd tým, že neprihliadol na dovolanie podané v elektronickej podobe, ktoré bolo súdu včas doručené a riadne doplnené, porušil podľa sťažovateľa jeho právo na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať skutkové a právne závery všeobecného súdu a tieto môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.</p> <p>Samotná otázka, či dovolanie sťažovateľa smerujúce proti uzneseniu krajského súdu bolo podané včas, a teda v súlade s procesnoprávnymi predpismi, je skutková otázka, ktorej preskúmanie ústavným súdom je limitované jeho ústavným postavením.</p> <p>Podľa § 57 ods. 2 OSP lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.</p> <p>Podľa § 57ods. 3 OSP lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.</p>

Podľa § 42 ods. 1 OSP podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba. Podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada.

Podľa § 240 ods. 1 OSP účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Ak odvolací súd vydal opravné uznesenie, plynie táto lehota od doručenia opravného uznesenia.

Podľa § 240 ods. 2 OSP zmeškanie lehoty uvedenej v odseku 1 nemožno odpustiť. Lehota je však zachovaná, ak sa dovolanie podá v lehote na odvolacom alebo dovolacom súde.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 20. septembra 2012, pričom dovolanie proti tomuto rozhodnutiu bolo možné podať v lehote jedného mesiaca od nadobudnutia jeho právoplatnosti. Keďže koniec lehoty na podanie dovolania pripadol na sobotu (20. október 2012, pozn.), bol v zmysle § 57 ods. 2 druhej vety OSP posledným dňom lehoty pondelok (22. október 2012, pozn.) ako najbližší nasledujúci pracovný deň.

Z vyjadrenia predsedu okresného súdu vyplýva, že dovolanie (v elektronickej podobe bez zaručeného elektronického podpisu) bolo doručené súdu e-mailom dňa 22. 10. 2012 o 23,51 hod.

Dovolanie v jeho písomnej forme bolo na poštovú prepravu odovzdané dňa 24.10.2012 a okresnému súdu bolo doručené dňa 26.10.2012.

Pri posúdení predmetnej veci ústavný súd považoval za vhodné poukázať na právne názory samotného najvyššieho súdu vyjadrené v jeho doterajšej judikatúre k elektronickým podaniam, ktoré nie sú opatrené elektronickým zaručeným podpisom, adresovaným všeobecným súdom. Najvyšší uviedol, že tieto podania „za urobené sa považujú momentom ako dôjdu na elektronickú adresu určenú pre súd, bez ohľadu nato, kedy bude došlý elektronický dokument spracovaný (vytlačení zhmotnený, zaevidovaný, ďalej odoslaný atď.), samozrejme za predpokladu, že budú v zákonnej lehote doplnené. Keďže elektronické adresy sú aktívne bez prerušenia 24 hodín denne, nie je možnosť robiť podania takouto formou obmedzená úradnými hodinami súdov.“

Trojdnňová lehota na doplnenie podania urobeného elektronickými prostriedkami (§ 42 ods. 1 OSP) je lehotou procesnou; pre jej počítanie, plynutie a zachovanie platia ustanovenia § 55 a § 57 OSP (vrátane jeho odseku 3). Opačný výklad, t. j. interpretovať zachovanie tejto lehoty ako výnimku zo všeobecného pravidla, nemá oporu v zákone a bol by aj v rozpore s účelom, ktorému má táto lehota slúžiť.

Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že dovolanie sťažovateľa najvyšší súd odmietol ako oneskorene podané, keďže mal za preukázané, že dovolanie bolo podané na poštovú prepravu 24. októbra 2012 a okresnému súdu doručené 26. októbra 2012, pričom posledným dňom lehoty bol 22. október 2012.

S prihliadnutím na vyjadrenie predsedu okresného súdu, z ktorého vyplýva, že dovolanie proti uzneseniu krajského súdu sťažovateľ podal okresnému súdu aj elektronickým prostriedkom [(e-mailom), podľa tvrdenia predsedu okresného súdu bolo podanie urobené 22. októbra 2012, pozn.], je ústavný súd toho názoru, že bolo povinnosťou najvyššieho súdu v súlade s už citovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ako aj s už citovanou vlastnou judikatúrou prihliadať na takéto podanie a náležitým spôsobom sa vysporiadať v prvom rade s otázkou, či uvedené elektronické podanie bolo urobené včas, a ak išlo o podanie bez zaručeného elektronického podpisu, či bolo doplnené do 3 dní písomne alebo ústne do zápisnice. Preto, pokiaľ najvyšší súd pri posudzovaní včasnosti dovolania vychádzal len z podania urobeného písomne, ktoré bolo doručované okresnému súdu prostredníctvom pošty, dopustil sa takého procesného pochybenia, ktoré zbavilo sťažovateľa prístupu k súdu, teda možnosti, aby najvyšší súd ako dovolací súd preskúmal ním podaný mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie), pričom v konkrétnych okolnostiach posudzovaného prípadu ide o také závažné pochybenie, ktoré je z ústavného

	<p>hľadiska neakceptovateľné a neudržateľné.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením porušené boli.</u></p> <p><u>Ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov konania.</u></p> <p>Ústavný súd sťažovateľovi nepriznal právo na finančné zadostučinenie, pričom vychádzal z toho, že okrem vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa sa v konaní náprava dosiahne najmä zrušením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a vrátením veci na ďalšie konanie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 71/97, IV. ÚS 147/08, II. ÚS 1/95, I. ÚS 37/95, IV. ÚS 1/02

spisová značka	IV. ÚS 15/2014
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	28. apríla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Žalobcovia sa žalobou podanou na okresnom súde proti sťažovateľom v procesnom postavení žalovaných domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Žaloba bola na okresnom súde zamietnutá a proti tomuto rozsudku podali žalobcovia odvolanie. Na základe podaného odvolania krajský súd svojím rozsudkom zmenil rozsudok okresného súdu a určil, že sporná kúpna zmluva je neplatná.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia ústavnú sťažnosť, v ktorej namietali právny názor krajského súdu, podľa ktorého nedostatok pevného spojenia jednotlivých listov kúpnej zmluvy a geometrického plánu (tzv. technická jednota listiny) spôsobuje neplatnosť tejto kúpnej zmluvy a to aj za okolností danej veci, keď zmluva na tento geometrický plán odkazovala, pričom geometrický plán bol pred uzatvorením zmluvy riadne overený orgánom správy katastra a bol aj priložený k návrhu na vklad vlastníckeho práva nadobúdateľov do katastra nehnuteľností a založený do zberky listín.</p> <p>Rozhodnutím krajského súdu bolo podľa sťažovateľov porušené ich právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), keďže toto rozhodnutie síce rešpektovalo zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) zo dňa 3. októbra 2001 spisovej značky Cpj 33/01, avšak toto stanovisko, ho viedlo k nesprávnym právnym záverom, pretože súd neprihliadal na osobitosti danej veci. Okrem toho krajský súd neprihliadal ani na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 17/96 v zmysle ktorého pevné spojenie, teda zošitie jednotlivých listov listiny o právnom úkone dotýkajúceho sa prevodu nehnuteľností, nie je podmienkou platnosti tohto právneho úkonu.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) nie je vo vzťahu k všeobecným súdom vyššou inštanciou a skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom jeho kontroly len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné.</p> <p>Z pohľadu ústavného súdu bola spornou otázka, či krajský súd ústavne konformným spôsobom odôvodnil svoj záver o tom, že v danej veci nebola splnená podmienka tzv. technickej jednoty listiny (kúpnej zmluvy), čo vedie k následku neplatnosti zmluvy, a to</p>

najmä z dôvodu jej neurčitosti a nezrozumiteľnosti. Okolnosti danej veci sú podľa zistení ústavného súdu špecifické v tom, že návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe predmetnej kúpnej zmluvy uvádza medzi prílohami aj geometrický plán. Zároveň mal byť predmetný geometrický plán overený orgánom správy katastra a uložený do zbierky listín. Vychádzajúc zo skutkových zistení všeobecných súdov, geometrický plán nebol pevne spojený so samotnou zmluvou.

Právny názor krajského súdu obsiahnutý v napadnutom rozsudku sa opiera o tri východiská. Zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností možno podľa neho vykonať iba na základe písomnej zmluvy, ktorá spĺňa podmienku technickej jednoty listiny. Podmienka technickej jednoty listiny nie je splnená v prípade, ak je geometrický plán iba priložený k návrhu na vklad a netvorí pevne spojenú súčasť zmluvy, hoci je overený správou katastra a uložený do zbierky listín. Podľa krajského súdu navyše nedostatok „technickej jednoty listiny“ spôsobuje neplatnosť kúpnej zmluvy.

Vzhľadom na to, že právomoc vykladať a aplikovať všeobecné záväzné právne predpisy vrátane Občianskeho zákonníka majú v prvom rade všeobecné súdy, považoval ústavný súd za vhodné priblížiť rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu k uvedeným trom východiskám.

Podľa stanoviska občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp.zn. Cpj 33/01 prijatého 3. októbra 2001 *„Ak je zmluva o prevode nehnuteľnosti napísaná na viac ako jednom liste alebo ak jej súčasťou je nadväzujúci geometrický plán potvrdený príslušným orgánom, potom zákonnej požiadavke, že prejavy vôle účastníkov musia byť na tej istej listine, zodpovedá len také spojenie jednotlivých hárkov, aby tieto tvorili technicky (nie vôľovo či obsahovo) nedeliteľný celok, teda jednu listinu, a to už pred podpísaním zmluvy. Požiadavku zákonnej technickej jednoty viacerých listín nespĺňa prejav vôle účastníkov zmluvy, hoci aj výslovné vyjadrený v zmluve, rešpektovať ustanovenie § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka, avšak bez patričného pevného spojenia (zošitá) jednotlivých listín (hárkov), napr. len kovovou sponou ap. Spôsob pevného spojenia (zošitia) bude podobný ako u listín a iných dodatkov, ktoré spája vo svojej činnosti notár [§ 44 ods. 3 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov] alebo znalec (§ 19 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 263/1996 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch). Splnenie tejto technickej podmienky je povinný skúmať príslušný katastrálny orgán v rámci posudzovania platnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti [v zmysle § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon)] a v prípadnom spore o neplatnosť takejto zmluvy podľa ustanovenia § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka i súd v občianskom súdnom konaní.“*

Z uvedeného stanoviska skutočne vyplývajú závery, ku ktorým sa krajský súd priklonil, ústavný súd sa ale neuspokojil len s uvedeným zistením a vzal na zreteľ aj nasledujúcu rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu.

Podľa rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sž-o-KS 55/2006 z 5. októbra 2006 pevné spojenie (zošitie) jednotlivých listín (hárkov) zmluvy o prevode nehnuteľností vrátane jej nedielných príloh a geometrického plánu, ktorým má dôjsť k rozdeleniu nehnuteľností, predstavuje tzv. technickú jednotu zmluvy o prevode nehnuteľností. Pokiaľ zmluva nie je technicky jednotná, ide o nedostatok, na odstránenie ktorého musí byť navrhovateľ vyzvaný príslušným orgánom katastra. Podľa najvyššieho súdu v tomto prípade nie je technická jednota zmluvy o prevode nehnuteľností podmienkou platnosti právneho úkonu, ale iba podmienkou katastrálneho konania. Obdobne na účely dedičského práva aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 93/2009 z 28. júla 2010.

Rovnako podľa uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 64/2011 z 26. septembra 2012 *„Zákon v ustanovení § 46 ods. 2 veta druhá OZ stanovuje u zmluvy o prevode nehnuteľnosti ako ďalšiu náležitosť písomnej formy, že písomné prejavy účastníkov takejto zmluvy, včítane ich podpisov, musia byť na tej istej listine. Žiadnu osobitnú pojmovú náležitosť v prípade, že takúto zmluvu tvorí viac ako jeden list, neurčuje. Nevyžaduje pevné spojenie jednotlivých listov a neurčuje ani konkrétny spôsob, ako majú byť jednotlivé listy spojené, aby zodpovedali požiadavke uvedenej v citovanom zákonom ustanovení. ...“*

Podľa dovolacieho súdu opačný názor, by presahoval rámec platnej právnej úpravy určujúcej náležitosti písomnej formy zmluvy o prevode nehnuteľnosti. Negatívnym spôsobom by zasiahol nielen do právnej istoty účastníkov tohto konania (viď okolnosti daného prípadu), ale by mohol negatívne ovplyvniť aj množstvo ďalších občianskoprávných vzťahov. ...

Na základe uvedeného možno zhrnúť, že nesplnenie tzv. technickej jednoty zmluvy o prevode nehnuteľnosti (pevné spojenie jednotlivých listov formou zošitia šnúrou) v prípade, ak zmluva má viac ako jeden list, nemá za následok neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 40 ods. 1 OZ v spojení s § 46 ods. 2 OZ.“.

Napokon aj podľa rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 64/2010 z 18. januára 2011 „Právnu otázku – technickú jednotu zmluvy o prevode nehnuteľnosti ako právneho úkonu uzavretého podľa Občianskeho zákonníka, odvolací súd nehodnotí ako podmienku platnosti zmluvy ale ako nedostatok, na odstránenie ktorého musí byť účastník správneho konania vyzvaný príslušným orgánom katastra. Podmienky platnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti ustanovuje hmotnoprávny predpis (Občiansky zákonník), a nie katastrálny zákon, ako právny predpis správneho práva, z ktorého sa v danom prípade aplikujú procesné ustanovenia týkajúce sa katastrálneho konania.“.

Okrem toho najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 1 Sžr 68/2011 z 27. marca 2012 v bode 54 uvádza, že na splnenie podmienky technickej jednoty listín postačuje „akékoľvek kancelárske spojenie jednotlivých listov“.

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že najvyšší súd po zverejnení zjednocujúceho stanoviska a pred vydaním napadnutého rozsudku krajského súdu zjavne zaujal opačné stanovisko k tretiemu z uvedených právnych záverov krajského súdu. V danej veci bolo podľa názoru ústavného súdu pôvodné zjednocujúce stanovisko najvyššieho súdu prekonané jeho neskoršou judikatúrou a krajský súd mal tento interpretačný posun zohľadniť.

Krajský súd sa však s týmto posunom v interpretácii vôbec nevysporiadal a svojím rozhodnutím tak prispel k stavu rozdielnej judikatúry v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach. Už tento nedostatok napadnutého rozsudku krajského súdu spochybňuje ústavnú udržateľnosť jeho záverov.

Ústavný súd ale považoval za nevyhnutné vysloviť sa aj k ústavnej akceptovateľnosti výkladu podmienok neplatnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti krajským súdom. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane pripomína, že prílišný právny formalizmus a prehnané nároky na formuláciu zmluvy nemožno z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať, lebo evidentne zasahujú do zmluvnej slobody občana vyplývajúcej z princípu zmluvnej voľnosti (autonómie vôle) podľa čl. 2 ods. 3 ústavy. Jedným zo základných princípov výkladu zmlúv je prioritá výkladu, ktorý nevedie k neplatnosti zmluvy, pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou.

Preferencia výkladu uchovávaťujúceho právny úkon v platnosti preto kladie vysoké nároky na odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktorým sa právny úkon vyhlasuje za neplatný.

Podľa názoru ústavného súdu je však odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu aj z tohto hľadiska nedostatočné. Krajský súd posúdil kúpnu zmluvu za neplatnú pre nedostatok technickej jednoty listiny z dôvodu „neurčitosti a nezrozumiteľnosti predmetu kúpy“.

Ak krajský súd považoval predmetnú zmluvu za neurčitú alebo nezrozumiteľnú, mal tiež uviesť, v čom táto neurčitosť (nedostatok určítosti vzhľadom na predmet zmluvy) a nezrozumiteľnosť (nemožnosť odstrániť pochybnosti o obsahu zmluvy výkladom) spočíva. Pochybnosti o určítosti obsahu zmluvy alebo nezrozumiteľnosti totiž nie sú vysvetliteľné poukazom na nedostatočné spojenie jednotlivých listín, ak niet pochyb o ich skutočnom obsahu (a teda ani o ich výklade). V okolnostiach danej veci mala byť zohľadnená aj tá skutočnosť, že zmluvné strany sa v zmluve odvolávali na listinu (geometrický plán), ktorý bol orgánom správy katastra overený pred uzatvorením zmluvy a archivovaný mimo sféry vplyvu jednotlivých účastníkov.

Požiadavky na písomnú formu právneho úkonu (alebo sprísnenú písomnú formu) nie sú samoúčelné a pri posudzovaní platnosti právneho úkonu musí byť zohľadnený aj účel tejto

	<p>normy (zvýrazňovacia funkcia dôležitých právnych úkonov, preukaznosť, trvalosť a spôsobilosť archivácie predmetných právnych úkonov ich účastníkmi, ako aj orgánmi verejnej správy, obmedzenie rizika pozmeňovania obsahu listiny a podobne). V okolnostiach danej veci ústavný súd nie je toho názoru, že by účel § 46 ods. 2 druhej vety Občianskeho zákonníka bol spochybnený v prípade, ak účastníci zmluvy o prevode nehnuteľností odkázali v tejto v zmluve na taký geometrický plán, ktorý bol autorizovaný a uložený orgánom správy katastra (a jeho obsah je tak dostatočne preukázateľný a možnosť vplyvu účastníkov na jeho obsah je obmedzený) a ktorý je priložený k návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.</p> <p>Sumarizácia nedostatkov vo vzťahu k záverom, ku ktorým krajský súd v napadnutom rozsudku dospel, spôsobuje, že tieto vyznievajú nepresvedčivo a jednostranne na ujmu sťažovateľov.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom krajského súdu porušené bolo a napadnuté rozhodnutie zrušil a vec krajskému súdu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľom priznal právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd nepriznal sťažovateľom právo na finančné zadostučinenie, keďže vyslovenie porušenia práva sťažovateľov je pre nich dostatočným zadostučinením, najmä s ohľadom na povahu predmetu sporu (vlastnícke právo k nehnuteľnostiam).</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 249/2011, I. ÚS 242/07, IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 340/2012 ESELP: rozhodnutie vo veci Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6. decembra 2007

spisová značka	IV. ÚS 55/2014
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	23. mája 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne podala v občianskom súdnom konaní odvolanie proti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým bola v časti zamietnutá jej žaloba na vydanie nehnuteľností a tiež proti rozhodnutiu, ktorým žiadnemu z účastníkov nebolo priznané právo na náhradu trov konania. Na odvolanie sťažovateľky krajský súd napadnutý výrok zmenil a odvolaniu čiastočne vyhovel a vo zvyšnej časti zamietavý výrok okresného súdu potvrdil. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania podľa ust. § 142 ods. 2 OSP.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť, v ktorej namietala, že rozhodnutie o náhrade trov konania je zákonom nepredvídané, arbitrálne a neodôvodnené. Sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že vo vzťahu k požadovaným nehnuteľnostiam bola v zmysle rozhodnutia súdu prvého stupňa úspešná v pomere 99,15% a v zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu v pomere v rozsahu 99,38% z uplatneného nároku. Vzhľadom na pomer úspechu vo veci mali podľa sťažovateľky súdy o náhrade trov konania rozhodnúť podľa ust. § 142 ods. 2, resp. ods. 3 OSP tak, že mal sťažovateľke priznať právo na náhradu konania celom rozsahu. Sťažovateľka tiež uviedla, že rozhodnutia všeobecných súdov v predmetnej otázke nie sú jednotné, keď v obdobnej veci iný súd pri stanovení pomeru úspechu v konaní pre potreby rozhodnutia o náhrade trov konania vychádzal z ceny predmetných nehnuteľností. Súdy tak svojimi rozhodnutiami porušili právo sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, ako právo na</p>

	<p>pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“).</p> <p>Okresný a krajský súd vo vyjadreniach k ústavnej sťažnosti uviedli, že pri rozhodovaní o trovách konania aplikovali ustanovenie § 142 ods. 2 OSP z dôvodu, že sťažovateľka nebola v konaní v celom rozsahu úspešná. Oba sudy zohľadnili pri rozhodnutí aj okolnosti prípadu, keď sťažovateľkou pôvodne formulovaná žaloba bola nedôvodná a vylučovala dobrovoľné plnenie zo strany žalovaného, resp. uzavretie mimosúdnej dohody. Žaloba bola upravená do konečnej podoby až po štyroch rokoch od začatia konania a až takto upravenej žalobe súdy v prevyšujúcej časti vyhovelí.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) je aj právo na rozhodnutie o náhrade trov konania v súlade so zákonom. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.</p> <p>K porušeniu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie dochádza aj v prípade, ak súd rozhodne arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia, alebo aj vtedy, ak sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýli od znenia príslušných ustanovení, že zásadne poprie ich účel a význam.</p> <p>Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.</p> <p>Podľa § 142 ods. 2 OSP ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.</p> <p>Podľa § 142 ods. 3 OSP aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta počíta z výšky súdom priznaného plnenia.</p> <p>Podľa § 224 ods. 1 OSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.</p> <p>Podľa § 224 ods. 2 OSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o trovách konania na súde prvého stupňa.</p> <p>Z citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že kritériom na priznanie nároku na náhradu trov konania je miera úspechu vo veci, ktorá sa zisťuje tak u navrhovateľa (žalobcu), ako aj u odporcu (žalovaného). Miera úspechu vo veci závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej. Z dispozície citovaných ustanovení § 142 ods. 2 a 3 OSP ďalej vyplýva, že čiastočný úspech vo veci sa môže v rozhodnutí o trovách konania prejavovať tromi spôsobmi, a to tak, že súd (i) náhradu trov konania pomerne rozdelí, (ii) náhradu trov konania neprizná žiadnemu účastníkovi konania alebo (iii) náhradu trov konania v plnom rozsahu prizná tomu účastníkovi, ktorý mal neúspech len v nepatrnej časti, alebo v prípade, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu.</p> <p>Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.</p> <p>V súvislosti s rozhodnutím o trovách celého konania – prvostupňového a odvolacieho – dospel krajský súd k záveru o dôvodnosti aplikácie pravidla obsiahnutého v § 142 ods. 2 OSP, „... keď mal za to, že navrhovateľ mal v konaní úspech len čiastočný, ktorá</p>

	<p><i>skutočnosť opodstatňuje určiť, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania“.</i> V súvislosti s rozhodovaním o trovách celého konania ďalej uviedol, že „... prihliadol aj k argumentácii odporcu, že ohľadne parcel, ktoré boli v tomto konaní vydané, ak by si ich bol v lehote riadne uplatnil mohla byť uzavretá dohoda, lenže navrhovateľ nehnuteľnosti označil tak, aby boli spôsobilé na vydanie až po 4 rokoch od podania návrhu“.</p> <p>Toto odôvodnenie krajského súdu nemožno (odhliadnuc od toho, že je pomerne stručné) považovať podľa názoru ústavného súdu za odporujúce citovaným článkom ústavy a dohovoru. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že krajský súd rozhodoval o trovách tak prvostupňového, ako aj odvolacieho konania a ak krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia podčiarkol najmä to, že sťažovateľka mala v priebehu celého konania iba čiastočný úspech, čo v tomto smere podľa názoru krajského súdu opodstatňovalo prijať záver o aplikácii § 142 ods. 2 OSP a vysloviť, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo, pretože tento postup výslovne – ako jednu z možných alternatív – pripúšťa znenie § 142 ods. 2 OSP, tak podľa názoru ústavného súdu krajský súd odôvodnil namietané rozhodnutie ústavne akceptovateľným spôsobom.</p> <p>Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto odôvodnenia. O svojevôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu interpretácia § 142 ods. 2 OSP a následná aplikácia zistenej právnej normy v danej veci takéto nedostatky nevykazuje a nevyžaduje ústavno-súdnu korekciu.</p> <p>V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že „<i>súdy v otázke rozhodovania o náhrade trov konania v reštitučných veciach podľa zákona č. 161/2005 Z. z. nepostupujú rovnako</i>“, ústavný súd považuje za potrebné zopakovať svoj ustálený právny názor, podľa ktorého mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, čo je úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.</p> <p>V súvislosti s namietaným porušením sťažovateľkou označeného práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu poukazuje ústavný súd na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprocesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy a princípy spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.</p> <p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľky rozsudkom okresného súdu v časti výroku o trovách konania ústavný súd uvádza, že tento rozsudok okresného súdu preskúmal už krajský súd v rámci odvolacieho konania a keďže rozsudok krajského súdu posúdil ústavný súd z ústavného hľadiska za akceptovateľný, tak nemohol vyhovieť ani sťažnosti vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom okresného súdu.</p> <p><u>Ústavný súd preto sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 48/05, IV. ÚS 248/08, III. ÚS 209/04, III. ÚS 264/05 ESEP: Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997</p>

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	IV. ÚS 578/2013
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	23. januára 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v dedičskom konaní, ktoré sa začalo v roku 2007. V tomto konaní po právoplatnosti rozhodnutia o dedičstve (4. mája 2009) okresný súd do doručenia ústavnej sťažnosti právoplatne nerozhodol o odmene a náhrade výdavkov notára ako súdneho komisára.
ratio decidendi	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá: 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že uvedená vec nevykazovala žiadne znaky skutkovej alebo právnej zložitosti. 2. Pri hodnotení doterajšieho priebehu namietaného konania z hľadiska správania sťažovateľky, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v konaní k zbytočným priet'ahom. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu, pričom konštatoval, že konanie bolo ako celok poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súvisiacou s rozhodovaním o odmene a náhrade hotových výdavkov notára. Okresný súd rozhodoval o odmene a náhrade hotových výdavkov notára spolu trikrát, pričom všetky tri uznesenia odvolací súd zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodov nepreskúmateľnosti, nedostatočného odôvodnenia, resp. nesprávneho právneho posúdenia veci. Ako neefektívnu považuje ústavný súd aj činnosť okresného súdu súvisiacu s (nedôsledným) doručovaním súdnych písomností, ktorá taktiež spôsobila predĺženie namietaného konania, a tým aj zbytočné priet'ahy v ňom. <u>Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli a prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov.</u> <u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie vo výške 300 € a právo na náhradu trov konania.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 572/2013
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené

dátum rozhodnutia	30. januára 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, ktoré sa začalo v roku 2010.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, predmetné konanie je štandardnou súčasťou sporovej agendy všeobecných súdov, a preto ho ústavný súd nepovažoval za právne zložité. Okresný súd o návrhu sťažovateľky ešte o merite veci do podania sťažnosti ústavnému súdu v zásade nekonal, preto nemohla doterajšiu dĺžku namietaného konania ovplyvniť ani jej prípadná skutková zložitnosť.</p> <p>2. Pri posudzovaní správania sťažovateľky v konaní ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v konaní vedenom okresným súdom k zbytočným prieťahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní a konštatoval, že tento bol neefektívny, resp. nesústreďený. Okresný súd totiž prvé pojednávanie vo veci nariadil až 3,5 roka po doručení návrhu na začatie konania, pričom dovtedy vykonával len administratívne úkony. V konaní tak došlo k zbytočným prieťahom, ktoré boli spôsobené činnosťou okresného súdu.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené bolo a prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie vo výške 1 500 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESRP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 629/2013
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález –vyhovené
dátum rozhodnutia	30. januára 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré sa začalo v roku 2004.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Vychádzajúc z predmetu namietaného konania, ústavný súd konštatuje, že ide o vec, ktorá patrí k štandardnej rozhodovacej agende okresných súdov a preto z právneho hľadiska nepovažoval vec za zložitú. Pokiaľ ide o skutkové okolnosti, ústavný súd napriek potrebe vykonať znalecké dokazovanie nepovažoval v danom prípade vec za zložitú.</p> <p>2. Pri posudzovaní druhého kritéria ústavný súd dospel k záveru, že správanie sťažovateľa nemalo vplyv na predĺženie konania.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu v konaní, ktorý bol</p>

	<p>poznačený obdobiami nečinnosti spolu v trvaní vyše 2,5 roka a tiež neefektívnou a nesústredenou činnosťou. Okresný súd odročil väčšinu z nariadených pojednávanií bez meritórneho prerokovania veci, resp. dokazovania a toleroval neúčast', resp. opakované ospravedlnenia odporkyne a jej právneho zástupcu z účasti na nariadených pojednávaniach, pričom nevyužil poriadkové opatrenie podľa § 53 OSP. Nesústredený postup okresného súdu mal za následok aj zrušenie prvého rozsudku okresného súdu, keďže okresný súd pri určení hodnoty členského podielu bytu vychádzal zo znaleckého posudku od vypracovania ktorého došlo uplynutím času k zmene cien nehnuteľností, z ktorých znalec vychádzal. Ústavný súd poukazuje tiež na skutočnosť, že z dôvodu zrušenia druhého rozsudku okresného súdu nebola vec ani po viac ako 9 rokoch od začatia konania právoplatne skončená, čo je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné a neospravedlniteľné.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli a prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie vo výške 4 500 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 83/2014
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález –vyhovené
dátum rozhodnutia	28. apríla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o vydanie veci alebo zaplatenie jej hodnoty, ktoré sa začalo v roku 2000.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že konanie nie je možné hodnotiť ako právne zložitú, pretože tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej praxe všeobecných súdov. V danom prípade išlo do určitej miery o skutkovo zložitú vec, v súvislosti s ustálením okruhu odporcov, čo však nezbavovalo okresný súd zodpovednosti za stav konania v čase rozhodovania ústavného súdu.</p> <p>2. Pri posudzovaní druhého kritéria ústavný súd dospel k záveru, že správanie sťažovateľa malo vplyv na predĺženie konania, keďže tento mal svojimi návrhmi podiel na opakovanej zmene účastníkov konania a to napriek tomu, že bol v konaní zastúpený advokátom.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd v priebehu napadnutého konania zistil jedno obdobie takmer 2-ročnej nečinnosti okresného súdu, a okrem nečinnosti bol postup okresného súdu v konaní poznačený neefektívnosťou aj nesústredenosťou. O nesústredenosti svedčí skutočnosť, že v rámci odvolacieho konania krajský súd opakovanne vrátil súdny spis okresnému súdu ako predčasne predložený a tiež skutočnosť, že okresný súd musel vydaním opravného uznesenie odstrániť zrejmu chybu v písaní vo svojom rozhodnutí. Neefektívnosť postupu okresného súdu vyplýva zo skutočnosti, že jeho rozhodnutia vo veci, resp. o zastavení konania vo vzťahu k niektorým účastníkom boli krajským súdom zrušené pre zmatečnosť,</p>

	<p>nedostatok odôvodnenia a nesprávne právne posúdenie veci. Z ústavnoprávneho hľadiska tiež nemožno akceptovať, aby konanie pred všeobecným súdom nebolo po viac ako 13 rokoch od jeho začatia právoplatne skončené.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené bolo a prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie vo výške 6 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 544/2013
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	13. mája 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o určenie manželského výživného, ktoré sa začalo v roku 2009.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o zložitost' preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že predmetná vec nebola fakticky ani právne zložitá. Predmet konania mal pre sťažovateľku zásadný význam, keďže išlo o určenie príspevku na jej výživu, preto mal všeobecný súd pristupovať k veci s osobitnou starostlivosťou.</p> <p>2. Pri posudzovaní druhého kritéria ústavný súd dospel k záveru, že aj správanie sťažovateľky malo negatívny dopad na doterajšiu dĺžku konania. V priebehu konania totiž boli z dôvodu ospravedlnenej neúčasti sťažovateľky odročené tri pojednávania, resp. štvrté pojednávanie bolo odročené aj z tohto dôvodu. Uvedené správanie sťažovateľky ako účastníčky konania však nemôže ospravedlniť doterajšiu dĺžku napadnutého konania.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci a dospel k záveru, že postup okresného súdu bol neefektívny a nesústreďený. Tento záver vyplýva predovšetkým zo skutočnosti, že odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu pre jeho nepreskúmateľnosť a tiež zmenil, resp. zrušil uznesenia okresného súdu týkajúce sa predbežného opatrenia, ktorým bolo určené výživné sťažovateľke. Okresný súd pri svojom postupe zároveň dostatočne nevyužíval procesné prostriedky na zabezpečenie procesnej disciplíny účastníkov konania.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené bolo a priznal sťažovateľke právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd nevyhovel sťažnosti v časti, v ktorej sa sťažovateľka domáhala, aby bol okresnému súdu uložený príkaz konať vo veci bez zbytočných prieťahov, keďže v čase rozhodovania ústavného súdu už bolo konanie právoplatne skončené. Ústavný súd sťažovateľke nepriznal právo na finančné zadostučinenie, pričom zobral do úvahy v zásade plynulý postup okresného súdu v konaní, ako aj skutočnosť, že význam konania pre sťažovateľku okresný súd zohľadnil tým, že odporcovi bola predbežným opatrením uložená povinnosť prispievať sťažovateľke na jej výživu a že sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť až v čase, keď bolo pojednávanie odročené len za účelom vyhlásenia rozsudku, t.j. v čase, keď mohla dôvodne očakávať, že jej právna neistota bude</u></p>

	rozhodnutím súdu odstránená.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 82/2014
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. mája 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody spôsobenej neoprávnenou ťažbou drevnej hmoty, ktoré sa začalo v roku 2007.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že uvedená vec nevykazovala znaky právnej zložitosti. Vzhľadom na nutnosť vykonania rozsiahleho znaleckého dokazovania však bolo možné pripustiť určitý stupeň skutkovej zložitosti veci, ktorá však nezbavovala okresný súd zodpovednosti za stav konania v čase rozhodovania o sťažnosti ústavným súdom.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľov ako účastníkov konania, ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľov v súvislosti s doterajšou dĺžkou napadnutého konania.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý bol v zásade plynulý, ale neefektívny. Uvedené vyplýva predovšetkým z posúdenia postupu okresného súdu v súvislosti so znaleckým dokazovaním, ktorý mal za následok predĺženie konania. Rozhodnutie okresného súdu o uložení preddavku na trovy znaleckého dokazovania totiž bolo zrušené a vrátené na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a okresný súd pri značnom prekročení lehoty na podanie znaleckého posudku nevyužil poriadkové opatrenie v zmysle § 53 OSP za účelom urýchlenia podania posudku.</p> <p><u>Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli a prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p>Ústavný súd priznal každému zo sťažovateľov finančné zadost'učinenie vo výške <u>1 500 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 122/2014
sudca spravodajca	Ján Luby
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené

dátum rozhodnutia	13. mája 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie kúpnej ceny a to po vstupe sťažovateľky do konania na mieste žalobkyne v máji 2010 na základe singulárnej sukcesie.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o zložitosť preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že predmetná vec nebola fakticky ani právne zložitá.</p> <p>2. Pri posudzovaní druhého kritéria ústavný súd dospel k záveru, že správanie sťažovateľky nemalo negatívny dopad na doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci a dospel k záveru, že tento postup bol neefektívny a nesústreďený a okrem toho sa v konaní vyskytli aj dve obdobia krátkodobej nečinnosti súdu. Záver o neefektívnom a nesústreďenom postupe okresného súdu v preskúmvanej časti napadnutého konania trvajúcej takmer 4 roky vyplýva podľa názoru ústavného súdu z toho, že toto konanie nebolo dosiaľ právoplatne skončené, čo nemožno z ústavného hľadiska akceptovať. V prípade procesného nástupníctva na základe singulárnej sukcesie ústavný súd skúma možné porušenie základného práva iba v období, počas ktorého bol sťažovateľ účastníkom konania, v napadnutom konaní ale zoberal ústavný súd do úvahy aj tú skutočnosť, že konanie ako celok už trvá viac ako 8 rokov.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené bolo a prikázal okresnému súdu, aby v konal vo veci bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke právo na finančné zadosťučinenie vo výške 3 500 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESRP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 180/2014
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	13. mája 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, ktoré sa začalo v roku 1996 a právoplatne sa skončilo zastavením konania po podaní ústavnej sťažnosti v októbri roku 2013.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o zložitosť preskúmvanej veci, podľa názoru ústavného súdu nešlo o právne zložitú vec, keďže tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Pokiaľ ide o faktickú zložitosť veci, nešlo o takú zložitú veci, ktorou by bolo možné odôvodniť neprímerane dlhý čas konania (šestnásť rokov) bez prijatia rozhodnutia vo veci samej.</p> <p>2. Pri posudzovaní druhého kritéria ústavný súd dospel k záveru, že sťažovatelia v zásade neprispeli k namietanej dĺžke napadnutého konania.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci</p>

	<p>pričom zistil, že okresný súd bol v období od júla 2001 do konca roku 2007 v konaní nečinný. Postup okresného súdu bol poznačený aj neefektívnosťou, keď predmetná vec bola spojená na spoločné konanie s inou vecou a neskôr bola vylúčená na samostatné konanie. Z ústavného hľadiska bolo neakceptovateľné, aby právna neistota v konaní pred všeobecným súdom bola odstránená až po viac ako 16 rokoch od jeho začatia.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal každému zo sťažovateľov právo na finančné zadostučinenie vo výške 5 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd nevyhovel sťažnosti v časti, v ktorej sťažovatelia žiadali, aby prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov, keďže v čase rozhodovania už bolo konanie právoplatne skončené.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 109/2014
sudca spravodajca	Ludmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález –vyhovené
dátum rozhodnutia	23. mája 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré sa začalo v roku 1999.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pri posúdení zložitosti veci ústavný súd konštatoval, že spor bol skutkovo zložitejší a náročnejší na dokazovanie. Z hľadiska právneho posúdenia nebolo konanie zložité a okresný súd preto mohol pri sústredenejšom a najmä efektívnejšom postupe v namietanom konaní postupovať plynulejšie. 2. Ústavný súd konštatoval, že sťažovateľka svojím správaním prispela k predĺženiu namietaného konania (procesnými návrhmi, neúčastou na pojednávaniach), čo malo vplyv na vykonávanie dokazovania, dvakrát zmenila právneho zástupcu, čo však nezabavuje okresný súd zodpovednosti za stav, v akom sa namietané konanie nachádza v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu. Správanie sťažovateľky súd zohľadnil pri stanovení výšky finančného zadostučinenia. 3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý bol v zásade plynulý, avšak nie efektívny. Ústavný súd nepovažoval za potrebné osobitne vyhodnocovať priebeh postupu a jednotlivé procesné úkony vykonané okresným súdom, pretože s poukázaním na svoju prechádzajúcu judikatúru bol nútený konštatovať, že z ústavnoprávneho hľadiska nie je akceptovateľné, aby namietané konanie nebolo ani po viac ako 14 a pol roku od jeho začatia právoplatne skončené. <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli a prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke finančné zadostučinenie vo výške 5 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP	***

Spracoval: JUDr. Igor Mihalik

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.